

RADIOACTIEVE BRONNEN

NIET BIJ MIJ!

© ANDRA

Werkte je grootvader in Centraal-Afrika en heeft hij een mooie collectie mineralen meegebracht? Was je schoonmoeder scheikundige en heeft ze in haar kelder enkele potten met gekleurd poeder bewaard? Geeft het oude kompas van je nonkel Marcel licht in het donker?

Sommige mensen hebben radioactieve bronnen in huis, meestal zonder het te weten.

- Bepaalde mineralen (o.a. uraanhoudend erts, torberniet, autuniet en monaziet) bevatten bijvoorbeeld significante hoeveelheden uranium en thorium. Dit zijn natuurlijke radioactieve stoffen.
- Bepaalde farmaceutische producten zijn verbindingen van uranium of thorium (uranylacetaat of -nitraat, thoriumnitraat).
- Radium werd tot de jaren '60 gebruikt voor zijn lichtgevende eigenschappen: zo worden af en toe radioactieve wijzers van oude wekkers of kompassen teruggevonden.

HOE HERKEN IK EEN RADIOACTIEVE BRON?

- Staat het symbool van radioactiviteit op de bron of zijn verpakking?
- Lees het etiket: vindt u er de chemische symbolen van uranium (U), thorium (Th) of van radium (Ra-226) op terug?
- Geeft het object licht in het donker zonder dat het voordien werd blootgesteld aan licht?

In alle bovenstaande gevallen gaat het wellicht om een radioactieve bron. De foto's in deze brochure tonen enkele typische voorbeelden van verdachte radioactieve objecten die men bij mensen thuis kan terugvinden.

In geval van twijfel, contacteer het FANC! Op basis van foto's of een beschrijving, kunnen onze experts je verder helpen bij het identificeren van het product. Indien nodig, zal een expert van het FANC ter plaatse komen om metingen uit te voeren en de radioactieve bron te evacueren.

IS HET GEVAARLIJK?

Het gevaar van deze bronnen is over het algemeen beperkt, maar enkele eenvoudige voorzorgsmaatregelen herleiden het risico tot het minimum:

- Het voornaamste risico ligt bij de inname of inhalatie van radioactieve stoffen. Vermijd onnodige manipulaties, draag handschoenen bij elk contact, en bewaar de bron in een doos of een gesloten zak.
- De externe straling van deze bronnen vermindert met de afstand. Bewaar ze niet op een plek die regelmatig wordt bezocht.
- Deze bronnen (mineralen in het bijzonder) kunnen soms radongas uitstoten. Ventileer regelmatig de plaats waar ze worden bewaard.

In sommige, gelukkig zeldzame, gevallen kunnen radioactieve stoffen gevaarlijk zijn: dit is typisch voor oude radiotherapie- of radiumnaalden.

WAT MOET IK DOEN ALS IK DENK EEN RADIOACTIEVE BRON IN HUISTE HEBBEN?

Contacteer het FANCI!

Nadat onze inspecteurs de situatie hebben geëvalueerd op basis van je gegevens, komt één van hen zo snel mogelijk tot bij jou om metingen van radioactiviteit op de bron uit te voeren. Als deze echt radioactief is, zal onze inspecteur overgaan tot de onmiddellijke evacuatie. Je zal een aanvraagformulier moeten ondertekenen voor overname van de radioactieve bron.

HOEVEEL KOST DAT?

De verwijdering is gratis voor particulieren als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De houder heeft de radioactieve bron nooit gebruikt voor financiële of professionele doeleinden;
- De bron komt niet van een vergunde inrichting of van een inrichting die vergund had moeten worden;

Bliksemafleiders en ionisatierookmelders vallen buiten het financieringssysteem. Voor deze categorieën bestaan er specifieke procedures.

De kosten van het beheer van dit radioactieve afval – van de karakterisering tot de toekomstige berging ervan - worden gedekt door een speciaal fonds dat gestijfd wordt door de Belgische producenten van radioactief afval. NIRAS, de Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen, die verantwoordelijk is voor het veilige beheer van dit radioactieve afval in België, beheert dit fonds.

OPGELET!

Bepaalde producten en radioactieve bronnen worden soms op het internet verkocht. Het is verboden om zo'n bronnen te kopen zonder op voorhand te controleren of ze niet onderworpen zijn aan de Belgische reglementering met betrekking tot transport en import van radioactieve bronnen of een vergunning nodig hebben voor stockage en gebruik. Neem dus eerst contact op met het FANC, aangezien de gegevens op het internet misleidend kunnen zijn. Een particulier die bewust een radioactief product bezit, zal zelf de kosten van het beheer moeten betalen.

CONTACT

Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle
Markiesstraat 1 bus 6A
1000 Brussel

Tel.: 02 289 21 11

Fax: 02 289 21 12

E-mail: meldpunt@fanc.fgov.be